

"Bugetul alocat pentru POR Centru 2021-2027 este de 1,39 miliarde euro"

(Interviu cu Simion Crețu, Directorul General al ADR Centru)

Pentru firme, pentru dezvoltarea investițiilor companiilor, pentru cooperarea acestora și pentru susținerea și dezvoltarea societăților comerciale ADR Centru a coordonat două axe ale POR 2014-2020, dintre care una a fost cea mai solicitantă, cu mii de proiecte depuse, ne-a spus Simion Crețu, Directorul General al ADR Centru. Domnia sa a menționat că, practic, la ora realizării interviului, Agenția avea contractate 624 de proiecte în valoare totală de aproape 300 milioane euro pentru mediul de afaceri, prin

care s-au creat cel puțin 5.000 noi locuri de muncă. Este vorba de proiecte inovative în diverse domenii, de crearea a șapte incubatoare de afaceri, de sprijinirea a 472 microîntreprinderi și de susținerea extinderii și dezvoltării afacerilor pentru mai mult de 144 firme mici și mijlocii.

Bugetul alocat pentru POR Centru 2021-2027 este de 1,39 miliarde euro, din care 1,181 miliarde euro sunt alocați din FEDR, ne-a mai precizat domnul Crețu, într-un interviu.

Reporter: Ce amprente au lăsat cei doi ani de pandemie asupra activității ADR Centru?

Simion Crețu: ADR Centru este una din organizațiile care s-a adaptat rapid la situația declanșată de pandemia COVID 19,

iar după perioada scurtă de acomodare la restricțiile ce s-au răsfrânt asupra modului clasic de gestionare a documentelor de lucru, activitățile noastre generale nu au avut de suferit, ci, în anumite domenii, chiar s-au îmbunătățit.

Din martie 2020 și până în prezent, activitatea de telemuncă este complementară activității cu prezență la birouri, acum fiind desfășurate ambele tipuri, prin rotație, de angajații ADR Centru.

Pandemia a subliniat imperativi-

tatea digitalizării muncii, telemunca venind cu avantaje și dezavantaje, atât pe plan profesional și instituțional, cât și în planul personal al angajaților. Situația declanșată de pandemia COVID 19, a adus cu sine, atât la nivel național,

SIMION CREȚU:

"Prin toate proiectele contractate, credem că vom ajunge la o sumă de aproape un miliard euro atrasă în regiune, până la finalul anului 2023".

cât și regional sau local, o suită de schimbări rapide în domeniul muncii, pentru toți. Din fericire, la noi conversia a fost foarte scurtă, iar cu ajutorul procedurilor de lucru adaptate, prin coordonare și eficientizare, timpii de inactivitate din anumite activități au fost înlățurați.

În schimb, lipsa interacțiunii directe în 2020 a afectat activitatea noastră cu beneficiarii, dar și cu cetățenii și cu partenerii noștri naționali sau internaționali. Din vara anului 2021 am reluat o parte din activitățile de informare cu prezență fizică și deplasări în teritoriu, respectând restricțiile existente la momentul organizării de evenimente. Nu putem afirma că activitatea Agenției a trecut insesizabil prin acest fenomen, dar putem afirma că ne-am adaptat rapid noilor cerințe și modalități de lucru, impuse de restricțiile pandemiei. Însă, privind în ansamblu, activitatea Agenției nu a suferit din cauza pandemiei, ci această criză ne-a ajutat să ne eficientizăm și să vedem noile oportunități pe care le oferă digitalizarea muncii. Ne-am atins țintele majore stabilite și procesul de implementare a Programului Operațional Regional 2014-2020 a decurs conform programării.

În același timp, în acești doi ani, Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru a primit noi atribuții și sarcini, fapt care demonstrează atât relevanța activității și calitatea muncii noastre la nivel regional, dar și rezultatele bune obținute pe parcursul celor peste 20 de ani de activitate și încrederea pe care am obținut-o în rândul beneficiarilor, instituțiilor și mediului privat sau alte organizații de la nivel regional. Astfel, anul 2020 a venit și cu decizia ca Agențiile pentru Dezvoltare Regională să devină Autorități de Management (AM) pentru viitoarele Programe Operaționale Regionale (POR) în perioada 2021-2027, fiecare regiune lucrând în prezent la definitivarea propriului Program Operațional Regional. De la finalul anului 2021, trei componente de finanțare ale Planului Național de Redresare și Reziliență au fost atribuite spre gestionare ADR-urilor, respectiv cele aferente educației, sănătății și mediului social.

Activitatea noastră cu solicitanții de fonduri, cetățenii, tinerii sau alte organizații a continuat în această perioadă și am încercat să venim în sprijinul cetățenilor prin evenimente hibrid sau online, când nu s-au putut desfășura fizic, derulate prin Centrul Europe Di-

rect Regiunea Centru și prin celelalte proiecte regionale sau programe pe care le derulăm. Scopul nostru, prin toate activitățile auxiliare celor de gestionare a proiectelor cu finanțare europeană, este de a îmbunătăți nivelul de informare al cetățenilor referitor la temele prioritare și oportunitățile susținute prin investiții de Comisia Europeană, cum sunt cele de mediu, economie circulară, cu scopul de a eficientiza trecerea informațiilor din sfera teoretică în sfera practică, de a îmbunătăți condițiile de mediu și de trai ale cetățenilor români care sunt cetățeni europeni.

Reporter: Ce proiecte se află în aprobare/derulare în regiune?

Simion Crețu: La momentul actual gestionăm proiectele finanțate prin Programul Operațional Regional 2014-2020, care sunt încă în derulare. Proiectele contractate pentru perioada 2014-2020 asigură absorbția de fonduri europene pentru dezvoltarea economico-socială a întregii regiuni. În esență, este vorba de circa 1100 proiecte, a căror valoare totală

este de peste 1,7 miliarde euro și prin care se creează sau se mențin în activitate peste 30.000 locuri de muncă.

Aceste resurse financiare vor finaliza transformarea Regiunii Centru într-o regiune mult mai atractivă, mult mai modernă, mult mai atrăgătoare pentru cetățenii proprii, dar și pentru vizitatori și turiști. Vorbim de modernizarea a peste 500 km de drumuri județene, prin 17 proiecte a căror valoare totală este de peste 270 milioane euro, la care se adaugă 34 proiecte de mobilitate urbană, de modernizare a infrastructurii rutiere din municipii și orașe, inclusiv prin eco-mobilitate și transport ecologic - proiecte cu a căror valoare totală este de peste 350 milioane euro. Proiectele contractate de noi pentru perioada 2014-2020 atrag fonduri europene pentru mediul urban, cea mai mare parte a finanțărilor alocate prin POR 2014-2020 fiind destinate localităților urbane. În plus, se află încă în derulare, mare parte din cele 58 de proiecte depuse de municipiile și orașele Regiunii Centru pentru

"În următoarea perioadă de programare, 2021-2027, avem propuneri de sisteme de închiriere biciclete electrice și midibuse electrice, autobuze de dimensiuni reduse".

eficientizarea energetică, pentru reducerea consumurilor, peste 60 de clădiri publice, pentru unități administrative, școli și spitale.

Desigur, nici cetățenii nu au fost uitați, în orașele noastre fiind în plin proces de implementare proiecte de anvelopare a blocurilor de locuințe prin care mai mult de 5.000 apartamente vor fi izolate, cu fonduri în valoare totală de circa 50 milioane euro. Această preocupare pentru eficientizarea energetică s-a transpus și în proiecte dedicate eficientizării sistemelor de iluminat, 11 astfel de cereri de finanțare fiind înscrise în Regiunea Centru, la o valoare totală de aproape 30 milioane euro. Tot prin fondurile gestionate de noi, completăm dezvoltarea mediului urban și susținem proiectele locale prin care s-au curățat terenuri și s-au creat noi zone verzi, spații de agrement, terenuri de sport sau parcuri. Este vorba de 22 de pro-

iecte, în valoare totală de peste 31 milioane euro, prin care spații publice abandonate și neutilizate au fost ecologizate și redat cetățenilor.

Prin POR 2014-2020 avem și o axă dedicată mobilității urbane durabile, unde proiectele de electro-mobilitate sunt esențiale. Aici se regăsesc proiecte în derulare și/sau implementate prin care se investește în autobuze electrice cu stații de încărcare lentă și rapidă, stații de încărcare pentru vehicule private (unde încă nu avem multe solicitări), troleibuze și sisteme de management al traficului. Pe lângă acestea, în următoarea perioadă de programare, 2021-2027 avem propuneri de sisteme de închiriere biciclete electrice și midibuse electrice, autobuze de dimensiuni reduse. Exemplul de succes al regiunii ar putea fi municipiul Brașovul, cu 51 de troleibuze noi, cu autonomie

"Prin fondurile gestionate de noi, completăm dezvoltarea mediului urban și susținem proiectele locale prin care s-au curățat terenuri și s-au creat noi zone verzi, spații de agrement, terenuri de sport sau parcuri. Este vorba de 22 de proiecte, în valoare totală de peste 31 milioane euro, prin care spații publice abandonate și neutilizate au fost ecologizate și redat cetățenilor".

mare și alte 71 de autobuze ecologice (peste 50 fiind electrice, restul hibrid), dar electrificarea transportului public în Regiunea Centru va continua accelerat, alături de dezvoltarea rețelei de stații de încărcare destinate publicului larg și de sistemele de micro-electro-mobilitate (biciclete electrice). Acest oraș este urmat de Sibiu și Târgu Mureș, unde se pune problema transportului ecologic în

zonele centrale.

Avem și o axă specifică numai pentru investiții în comunitățile mai mici, orașele cu mai puțini de 10.000 de locuitori, care în perioada 2007-2013 nu erau eligibile spre finanțare. Prin actualul program de finanțare, în Regiunea Centru se implementează proiecte Regio în 28 de orașe mici și mijlocii care se regenerează cu ajutorul a 37 de proiecte cu finanțare

nerambursabilă, cu o valoare totală ce depășește 150 milioane euro, pentru modernizarea rețelei rutiere și a clădirilor în care se desfășoară activități educative, culturale și recreative. Am adăuga la aceste investiții și cele 7 proiecte destinate comunităților din 5 stațiunile turistice din Regiune, unde avem lucrări de reabilitare a infrastructurii publice, unde sunt atrași aproape 5 milioane euro.

Proiectele gestionate la nivel regional asigură revitalizarea a 32 de obiective de patrimoniu cultural, biserici fortificate, muzee și cetăți din întreaga regiune, atât în zona urbană cât și rurală, cu fonduri în valoare totală de aproape 50 milioane euro.

În domeniul social, susținem dezvoltarea infrastructurii educa-

ționale, a celei de sănătate și a centrelor sociale de zi, cu importante resurse europene, în valoare totală de peste 360 milioane euro. Deoarece am trecut prin doi ani foarte dificili, iar pandemia COVID nu dă încă semne că va fi curând depășită, investiții importante sunt derulate în instituțiile medicale. Astfel, 32 de ambulatorii, Unități de Primiri Urgențe din regiune, precum și unități ISU sunt finanțate pentru modernizare, reabilitare și dotare cu aproape 100 milioane euro. În domeniul școlar avem 119 proiecte pentru construcție, modernizare, extindere și echipare a infrastructurii de educație, care prevăd condiții mai bune în 11 grădinițe, 92 școli gimnaziale, 17 licee și 5 universități. Valoarea totală a acestor proiecte

"Această preocupare pentru eficientizarea energetică s-a transpus și în proiecte dedicate eficientizării sistemelor de iluminat, 11 astfel de cereri de finanțare fiind înscrise în Regiunea Centru, la o valoare totală de aproape 30 milioane euro".

este de peste 230 milioane euro. Nu în ultimul rând, asigurăm dezvoltarea structurilor sociale specializate, prin 25 de proiecte de modernizare, construire, extindere și dotare a unităților de asistență socială, a centrelor comunitare sau edificarea de locuințe sociale, cu un buget total de peste 30 milioane euro.

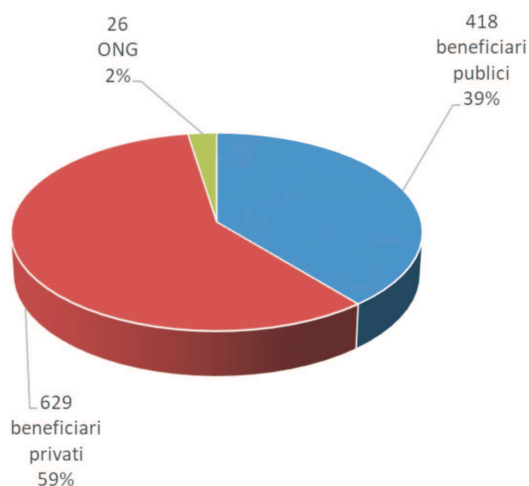
În același timp, acordăm o mare atenție dezvoltării mediului de afaceri local și regional. Practic, toate proiectele de investiții publice

sunt menite să atragă investiții și în domeniul privat, iar în Regiunea Centru acest lucru este foarte dinamic. Pentru firme, pentru dezvoltarea investițiilor companiilor, pentru cooperarea acestora și pentru susținerea și dezvoltarea societăților comerciale am coordonat două axe ale POR 2014-2020, dintre care una a fost cea mai solicitantă, cu mii de proiecte depuse. Practic, avem acum contractate 624 proiecte în valoare totală de aproape 300 milioane euro pentru mediul de afaceri, prin care s-au creat cel puțin 5.000 noi locuri de muncă. Este vorba de proiecte inovative în diverse domenii, de crearea a 7 incubatoare de afaceri, de sprijinirea a 472 microintreprinderi și de susținerea extinderii și dezvoltării afacerilor pentru mai mult de 144 firme mici și mijlocii.

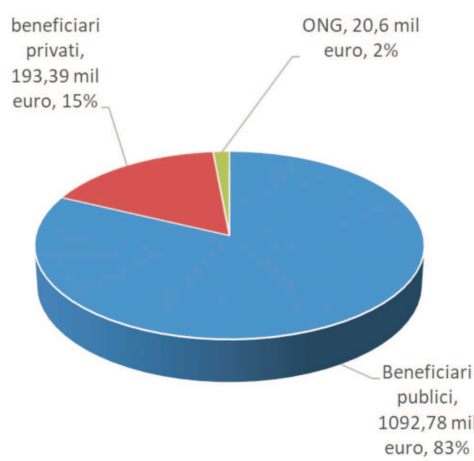
Reporter: Cât de mult se axează acestea pe segmentul smart?

Simion Crețu: Din punctul de vedere al procesului de dezvoltare regională, "Smart" reprezintă un proces de dezvoltare conceptuală, pe baza Strategiilor de Specializare Inteligentă. Regiunea Centru are de peste 5 ani propria sa Strategie de Specializare Inteligentă pe care o îmbunătățim continuu. În baza acestui document, publi-

Număr Contracte semnate

Valoare Contracte semnate

■ beneficiari publici ■ beneficiari privati ■ ONG

■ Beneficiari publici ■ beneficiari privati ■ ONG

cat pe paginile noastre de Internet, vor fi finanțate proiectele din perioada 2021-2027 care vor include o cât mai mare componentă de inovare, atât pentru mediul public, cât și pentru dezvoltarea firmelor din Regiune.

În cadrul POR, proiectele "smart" apar ca soluții aplicate în domeniul dezvoltării urbane, respectiv orașe "mai inclusive", care creează oportunități egale pentru toți. Principiul "smart și tehnologizat" înseamnă o urbe mai educată, mai sănătoasă, mai puțin costisitoare, mai implicată în tot ceea ce înseamnă procesul de administrație publică, cu mai multe oportunități pentru mediul de afaceri și cetățean, beneficii care se traduc prin îmbunătățirea calității vieții - o interacțiune mai ușoară și priete-

noasă a oamenilor cu orașul, cu mediul, cu semenii și orientarea către un viitor susținut de tehnologii inteligente integrate, nu în ultimul rând mai adaptat tehnologiilor digitale.

Atât autoritățile publice locale, cât și mediul privat utilizează tehnologii inteligente integrate în procesele de dezvoltare. De aceea, putem afirma că toate proiectele au o componentă "smart", deoarece prin proiectele finanțate prin POR 2014-2020 se solicită fonduri pentru soluții tehnologice de ultimă oră, se implementează proceduri de producție sau de modernizare cu echipamente de ultimă generație, prin care se urmărește îmbunătățirea rezultatelor atinse în fiecare proces în parte. În esență, conceptul de

"smart", presupune un proces continuu de dezvoltare, rețehnologizare, adaptare la noutățile tehnologice ce afectează mai puțin mediul, ce vizează confortul angajatului și cetățeanului, ce maximizează calitățile unui serviciu și care se desfășoară pentru cetățean și împreună cu acesta.

La nivel regional nu avem finanțate proiecte exclusiv de tip "smart", dar avem sute de proiecte care au componente "smart". Acest lucru este logic și natural, dacă luăm în considerare nevoile localităților - indiferent dacă sunt de tip urban sau rural și indiferent de infrastructura pe care o dețin. Trebuie să depășim situația în care instituții, organizații, firme funcționează cu echipamente și soluții tehnologice din categoria "uzate moral" și să trecem spre tehnologii moderne, care se pot "upgrada" rapid la nivel "smart".

Nevoia de abordare digitală rezidă din dificultățile locuirii și administrării aglomerațiilor urbane. Componenta de transformare digitală a administrației este completată de susținerea soluțiilor de tip smart-city pentru a valorifica relația dintre informatizarea administrației și modernizarea modului de locuire a spațiului urban în be-

neficiul cetățenilor. Conform unui raport anual publicat de compania VegaComp Consulting, piața globală de Smart City este într-o evoluție accelerată, cu o creștere medie anuală estimată la 20%, până în 2025, când este estimată la 2 trilioane de dolari, iar Europa va avea până atunci cele mai mari investiții în proiecte smart-city. Procesul de digitalizare, care conduce la un acces mai ușor la datele și serviciile din sectorul public, contribuie la obținerea de beneficii economice și sociale și favorizarea participării nemijlocite a cetățenilor la viața publică. La nivel local există un nivel relativ scăzut de dezvoltare a serviciilor publice digitale, iar creșterea eficienței administrației necesită implementarea de acțiuni în domeniul digitalizării. Realitatea ne arată că administrațiile au experiență redusă în implementarea soluțiilor din domeniul smart-city.

Însă, ca să răspundem punctual, din cele 57 de orașe din Regiune, conform Asociației Române de Smart City, au fost identificate doar 7 care au implementat soluții de smart-city. Investițiile au fost și continuă să fie disperate, fără să aibă neapărat posibilitatea stabilirii unei legături și generării de re-

"2,66 miliarde euro sunt fonduri europene nerambursabile solicitate pentru realizarea de noi construcții, lucrări de modernizare sau extindere a construcțiilor existente, investiții în sisteme inteligente de iluminat public, reabilitare termică a clădirilor, crearea de piste de biciclete și parcuri, restaurare obiective turistice, dezvoltare de afaceri și achiziția de echipamente".

zultate coerente. APL-urile au o capacitate administrativă și tehnică limitată de contracta și implementa soluții de digitalizare, iar oportunitățile de învățare sunt sporadice. În aceeași situație este și capacitatea de a coopera cu potențialul furnizor în dezvoltarea sau adaptarea soluțiilor. Pentru dezvoltarea acestui concept este necesară capitalizarea experiențelor individuale pentru a asambla un sistem de cunoaștere și de bune practici, precum și depășirea rezistenței la cooperare cu actorii privați (start-up-uri, ONG-uri) din comunitățile vizate, atât în ce privește dezvoltarea de soluții, cât și în ce privește accesul la date. Menținerea nivelului scăzut al interacțiunii între autoritățile locale și cetățeni, precum și rata scăzută a utilizării soluțiilor de tipul Smart City ar continua să ducă către o lipsă de eficiență a administrației

locale.

Reporter: Care este gradul de absorbție, la nivel regional, a fondurilor alocate din bugetul precedent?

Simion Crețu: La nivelul Regiunii Centru, am încheiat anul 2021 cu un grad de absorbție al POR 2014-2020, conform țintelor stabilite, respectiv de 48%.

Trebuie subliniat că toate proiectele depuse pentru obținerea de finanțare prin Programul Operațional Regional 2014-2020 au o valoare totală cumulată de peste 3,5 miliarde euro, din care 2,66 miliarde euro sunt fonduri europene nerambursabile solicitate pentru realizarea de noi construcții, lucrări de modernizare sau extindere a construcțiilor existente, investiții în sisteme inteligente de iluminat public, reabilitare termică a clădirilor, crearea de piste de biciclete și parcuri, restaurare obiective tu-

"Încă există cazuri de nerespectare a termenelor limită de răspuns pentru verificarea documentațiilor de atribuire și s-au adâncit neconcordanțele în procedurile de achiziție directă, existând inclusiv diferențe între cerințele legale și facilitățile efective oferite de sistemul electronic SICAP. Astfel, modul cum se derulează proiectele, bazat pe procedurile de achiziții publice, are în continuare de suferit".

ristice, dezvoltare de afaceri și achiziția de echipamente.

După evaluarea cererilor de finanțare depuse, până în prezent, au fost semnate 1.073 contracte de finanțare, cu o valoare totală a bugetului solicitat pentru investiții de 1,40 miliarde euro, fondurile nerambursabile din Programul Operațional Regional. Concret,

asta înseamnă că necesarul de finanțare este de trei ori mai mare decât volumul fondurilor alocate.

Când vorbim de absorbție însă, cititorii ziarului BURSA trebuie să ia în considerare faptul că s-au semnat noi contracte de finanțare nerambursabilă și în 2021. În același timp, estimăm că în acest an vom ajunge cu numărul de con-

tracte de finanțare la aproape 1.200, iar valoarea nerambursabilă a fondurilor solicitate prin acestea va fi de 1,34 miliarde euro, adică 172,2 % grad de contractare, raportat la bugetul alocat regiunii.

Trebuie menționate câteva aspecte relevante, care au influențat gradul de absorbție al acestui program, de la lansarea sa până în prezent. Pentru evaluarea gradului de absorbție trebuie luat în considerare faptul că POR 2014-2020 a fost aprobat relativ târziu la nivel european și lansat doar în anul 2016 la nivel național și regional. În același timp, pe parcursul anilor au fost lansate și relansate apeluri, structura programului s-a modificat succesiv, prin diversificarea axelor de finanțare de la 12, câte erau inițial la 15, câte sunt în prezent. Avem încă domenii de finanțare deschise depunerii

de proiecte și subliniem că, în noiembrie 2020, mediul privat a depus 237 de cereri de finanțare, a căror valoare a depășit cu 3200% valoarea disponibilă. Prin aceste date vrem atragem atenția asupra ideii că proiectele finanțate prin POR 2014-2020 mai au la dispoziție încă trei ani pentru finalizarea implementării contractelor.

Mediul de afaceri reprezintă categoria de beneficiari cu cea mai mare și mai bună dinamică în implementare. În ceea ce privește autoritățile publice locale, implementarea proiectelor europene implică derularea unor proceduri complexe de achiziții, unde apar contestații, sau reluări dacă nu se prezintă nimeni, un proces destul de dificil, astfel că abia după semnarea contractelor de execuție pot trece la lucrările efective de modernizare, reabilitare, respectiv

plăți și rambursare bani cheltuiți. De aceea, ținând cont că în perioada 2017-2020 s-au lansat multe cereri de depuneri proiecte pe POR, iar primele contracte de finanțare s-au semnat în luna aprilie 2017, în cei trei ani de implementare a contractelor POR 2014-2020, gradul de absorbție regional atins este unul realist, iar în acest an, va crește foarte mult. Prin toate proiectele contractate, credem că vom ajunge la o sumă de aproape un miliard euro atrasă în regiune, până la finalul anului 2023.

Reporter: Care este valoarea fondurilor UE atrase în 2021?

Simion Crețu: Exclusiv pe parcursul anului 2021 am semnat, împreună cu beneficiarii de fonduri, 76 de contracte de finanțare, care solicită ca finanțare nerambursabilă peste 247 milioane lei. Astfel, avem în implementare un număr de 1.073 de proiecte contractate, care solicită spre finanțare suma de 1,40 miliarde euro.

Reporter: Ce sumă este alocată din bugetul 2021-2027 regiunii pe care o reprezentați?

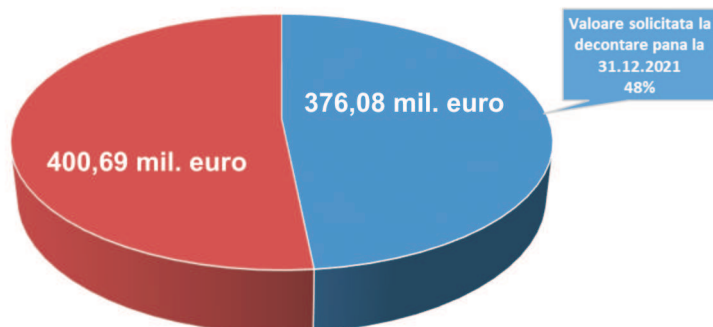
Simion Crețu: Ținând cont de prioritățile Comisiei Europene (CE) pentru perioada 2021-2027, la nivel național s-a conceput un sistem mai modern de atragere a fondurilor europene nerambursabile. Este vorba despre o nouă

abordare a politicii de coeziune, principala politică de investiții a Uniunii Europene. Astfel, rolul ADR-urilor se va schimba și se vor aduce fondurile europene mult mai aproape de beneficiarii lor finali, cetățenii. În colaborare cu ADR-urile, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) va asigura procesul de tranziție de la perioada de programare financiară 2014-2020 către viitoarea perioadă de programare 2021-2027, precum și continuitatea corespunzătoare a finanțărilor din bugetul Uniunii Europene.

În următorii doi ani, închidem Programul Operațional Regional 2014-2020, iar pentru noul Program Operațional Regional, noi, Agenția pentru Dezvoltare Regională CENTRU, pentru regiunea noastră, vom fi Autoritate de Management. Astfel, descentralizarea înseamnă că vorbim, de fapt, de opt programe la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare din țară, care vor fi coordonate de cele opt Agenții pentru Dezvoltare Regională. Până acum, așa cum știți, în perioadele 2007-2013 și 2014-2020, ADR-urile au avut calitatea de Organisme Intermediare pentru Programul Operațional Regional, acesta fiind coordonat de la București.

Această funcție de Autoritate de Management o vom gestiona sub

Valoarea alocată pentru Regiunea Centru este de 776,77 mil euro din care:

"Avem în derulare 7 proiecte destinate comunităților din 5 stațiuni turistice din Regiune, unde avem lucrări de reabilitare a infrastructurii publice, unde sunt atrase aproape 5 milioane euro".

coordonarea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației. Noi am început acest proces încă din anul 2020, am avut consultări cu toți actorii implicați în proces, cu reprezentanții administrației publice locale, cu societatea civilă și mediul de afaceri, care au subliniat că, în acest fel, va exista o altă abordare strategică a programelor operaționale și fondurile europene vor fi mult mai ușor de folosit în beneficiul real al cetățenilor.

Acum avem deja elaborată versiunea a treia a Programului Operațional Regional CENTRU 2021-2027. Această versiune este

transmisă autorităților competente și o vom negocia direct cu Comisia Europeană, astfel încât în prima jumătate a anului 2022 să lansăm noul program dedicat regiunii noastre, exclusiv. Beneficiarii de finanțare își doresc reducerea birocrăției în elaborarea ghidurilor de finanțare, adaptarea acestora în funcție de nevoile reale din teritoriu și simplificarea proceselor de evaluare, selecție și contractare a viitoarelor proiecte europene. Sperăm să răspundem prompt și eficient acestor cerințe ale lor!

Bugetul alocat pentru POR Centru 2021-2027 este de 1,39 miliar-

de euro, din care 1,181 miliarde euro sunt alocați din FEDR. Viziunea POR 2021-2027 prevede ca Regiunea Centru să devină o regiune mai curată, atractivă pentru locuitorii săi și turiști, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare în care grija pentru mediu și utilizarea rațională și durabilă a resurselor să fie scopul fiecărui cetățean.

Acesta cuprinde intervenții pe toate cele 5 obiective de politică ale UE și este format din 7 axe prioritare:

1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
2. O regiune digitală
3. O regiune cu comunități prietenoase cu mediul
4. O regiune accesibilă
5. O regiune educată
6. O regiune atractivă
7. Asistență tehnică

Reporter: Cum apreciați legislația din domeniu și ce lipsuri are aceasta?

Simion Crețu: "Totul este perfectibil", e dictonul care se aplică și pentru legislația din domeniu. Dorim să subliniem faptul că aplicarea legislației naționale existente, deși e stufoasă și implică mulți pași, nu a fost adaptată provocărilor cu care se întâlnește societatea noastră, inclusiv cele generate de pandemie, motiv pentru care s-au propus pe parcursul anilor articole care să aducă îmbunătățirea, să permită adaptarea prevederilor la necesitățile societății, la trendul de dezvoltare, la norme europene. În același timp, totul este în continuare perfectibil, fiindcă nimeni nu poate anticipa toate spețele ci doar pe cele mai frecvente. În timp ce învățăm și de la alții și venim și cu propriile experiențe, se încearcă stabilirea unui cadru de

lucru cât mai cuprinzător, care să poată contracara, limita sau anticipa cât mai multe situații.

În ceea ce privește procedurile de lucru dintre ADR Centru și beneficiari în implementarea proiectelor, acestea sunt clare și feed-back-ul beneficiarilor este pozitiv, referitor la modul de colaborare pentru susținerea implementării proiectelor. Considerăm în continuare că unele probleme în implementarea proiectelor se vor datora, ca și în perioada precedentă 2007-2013, abordării necorespunzătoare a aspectelor privind achizițiile publice. Dar suntem siguri că fiecare beneficiar va respecta legea, va încerca să se încadreze în timp, ne vor solicita puncte de vedere și vom încerca să clarificăm cât mai multe aspecte, în așa fel încât să facilităm procesul de implementare al unui proiect. Pe de altă parte, am reali-

zat o centralizare a problematicii apărute în procesul de pregătire a cererilor de finanțare, referitoare la regimul proprietății și al eligibilității cheltuielilor și am menținut o corespondență activă cu AMPOR pentru soluționarea problemelor sau pentru simplificarea procedurilor, unde a fost posibil.

Reporter: Care este problematica sectorului?

Simion Crețu: Din punctul de vedere al implementării proiectelor cu finanțare Regio 2014-2020, pe lângă întârzierea clară a lansării și contractării proiectelor, un alt aspect ce influențează strâns legat de acestea este tipul de beneficiar ce accesează finanțarea. Dintre categoriile de beneficiari, cea mai mare parte a celor cu care lucrăm noi sau cei ce au bugetul cel mai mare contractat din program, respectiv 85% din fondurile programului, sunt Autoritățile Publice

Locale, primăriile și consiliile județene. Aici apar proceduri complexe de achiziții publice de organizat și criterii specifice de respectat, aspecte complexe privind proprietatea obiectivelor unde se realizează investiții. Cealaltă categorie de beneficiari, mediul privat de afaceri și proiectele lor se mișcă foarte repede. Astfel, mare parte dintre ele sunt finalizate sau, în urma relansării unor linii de finanțare în 2019-2020, o parte sunt în curs de contractare sau implementare.

Pe parcursul perioadei de implementare a proiectelor finanțate prin Programul Operațional Regional 2014-2020, principalele probleme identificate la proiectele depuse spre finanțare au fost:

- Întârzieri în derularea procedurilor de achiziții și încheierea contractelor,
- Modificări ale proiectelor tehnice datorate neconcordanțelor cu realitatea din teren,

ce datorate neconcordanțelor cu realitatea din teren,

- Întârzieri în execuție datorate neînțelegerilor dintre firma de construcții și proiectant respectiv beneficiar.

- Modificări legislative care implică modificarea contractelor de achiziție și implicit întârzieri în implementare (OUG 114/2018 - majorarea salariului minim în construcții),

- Creșterea substanțială a prețurilor materialelor de construcții. Acest aspect a fost reglementat prin OUG 15/2021 respectiv de Ordinele Ministrului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației nr. 1336/21.09.2021 și nr. 2050/30.12.2021 pentru aprobarea Metodologiei privind ajustarea prețurilor aferente materialelor de construcții pentru contractele de achiziție publică,

- Capacitatea administrativă re-

dusă în cazul unor beneficiari publici, respectiv un număr mare de proiecte semnate spre finanțare raportat la numărul personalului disponibil și implicat în cadrul organizației pentru implementarea tuturor proiectelor.

Reporter: Care credeți că ar fi soluțiile pentru rezolvarea acestora?

Simion Crețu: Pe parcursul implementării Programului Operațional Regional, au fost adoptate o serie de măsuri pentru fluidizarea programului. Au existat unele întârzieri în ceea ce privește graficul de lucrări ce trebuie executat de către constructori, însă beneficiarii au recuperat o mare parte din decalaje. Acestea au fost remediate fie prin recuperarea întârzierilor semnalate, fie prin prelungirea perioadei de implementare și implicit a duratei de execuție a lucrărilor, fie prelungirea perioadei contractelor de finanțare. ADR Centru a coordonat mai multe reuniuni de lucru cu beneficiarii de finanțare și constructori, pentru fluidizarea blocajelor de lucru.

În ceea ce privește licitațiile, datorită modificărilor legislative aduse ultima dată în 2016, în domeniul achizițiilor publice, în special prin stabilirea termenului maxim

de 14 zile în care ANAP va emite acceptul asupra unei documentații depuse în Sistemul Electronic de Achiziții Publice, SICAP, s-a încercat soluționarea problemelor prin accelerarea procedurii de atribuire. Din păcate, există încă blocaje și disfuncționalități, semnalate de partenerii noștri și de către autoritățile contractante care derulează proceduri de achiziții. În principal, aceste blocaje apar datorită faptului că, la nivel național, nicio autoritate nu răspunde în mod unitar și predictibil la întrebările operatorilor sau ale autorităților contractante, apărând astfel interpretări aleatorii ale legii, iar răspunsurile nu au caracter obligatoriu pentru toate părțile implicate în procesul de achiziții, nici pentru autoritățile cu rol de control. Încă există cazuri de nerespectare a termenelor limită de răspuns pentru verificarea documentațiilor de atribuire și s-au adâncit neconcordanțele în procedurile de achiziție directă, existând inclusiv diferențe între cerințele legale și facilitățile efective oferite de sistemul electronic SICAP. Astfel, modul cum se derulează proiectele, bazat pe procedurile de achiziții publice, are în continuare de suferit.

În ceea ce privește întârzierile

lansărilor, respectarea unui calendar și funcționalitatea deplină a sistemului electronic MySMIS ar putea accelera procesul de depunere, contractare, implementare proiecte și absorbția de fonduri. Stabilitatea legislativă, mai ales pe piața muncii și în materie fiscală, ar genera, de asemenea, o mai bună predictibilitate a cheltuielilor și asta ar reduce impedimentele referitoare la fluctuațiile de costuri estimate prevăzute în proiecte corelate cu gradul de aplicare al acestora la un an-doi diferență, când începe implementarea unui contract, după derularea procedurilor de achiziții publice.

Legislația din domeniu este mai bună, mai aplicată, dar vom mai fi necesare adaptări sau îmbunătățiri, pe parcursul timpului. Însă, credem că focalizarea și accentul în acest domeniu trebuie să fie îndreptate mai mult pe anticiparea unor probleme cu soluții aplicate în sistemul românesc de implementare, o simplificare a birocrăției ce o implică criteriile de eligibilitate a depunerii proiectelor și în implementarea lor. Cum partea de Autoritate de Management ne revine nouă în 2012-2027, pentru viitorul Program deja lucrăm la partea de simplificare a documentației, dar legislația este un dome-

niu ce aparține de instituțiile naționale, partea de resurse umane și proiecte aplicate la nevoile cetățenilor aparține beneficiarilor, iar modificările externe sau interne ce se răsfrâng asupra activității tuturor și asupra proiectelor se vor aborda când și dacă este cazul, fiind independente de ceea ce facem, dar sigur vom avea și sprijinul Uniunii Europene în aplicarea unor soluții eficiente.

În prezent, alături de Asociația ROREG, ADR Centru se preocupă, în cadrul unui proiect POAT, de îmbunătățirea procesului de implementare a exercițiului financiar 2021-2027. Din acest punct de vedere, la nivel național, vor fi instruiți aproximativ 1.000 de funcționari pentru a crește nivelul de cunoștințe ale participanților în ceea ce privește contractarea și implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene.

Reporter: Mulțumesc!

